

Factsheet JGZ richtlijn Astma (eerste herziening, 2020)

Voor staf, beleid en MT

Doel van de richtlijn

Preventie van luchtwegklachten waaronder astma bij jeugdigen. Tijdig signaleren en begeleiden of verwijzen van kinderen met astma door de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). De richtlijn en de wetenschappelijke verantwoording zijn in 2019 geactualiseerd ten opzichte van de versie uit 2011.

Wat levert de richtlijn op

- Preventie van luchtwegklachten, waaronder astma, door de JGZ.
- Ouders en jeugdigen worden door de JGZ gemotiveerd om te stoppen met roken
- Vroegtijdige signalering van luchtwegklachten bij jeugdigen en daardoor eerder behandeling van astma
- Minder schoolverzuim door tijdig signaleren en begeleiden bij astma door de JGZ

Waarom deze richtlijn

- Het vermijden van blootstelling aan tabaksrook is een belangrijke maatregel voor preventie van luchtwegklachten.
- Astma komt frequent voor (prevalentie: 3-4% bij 5- tot 17 jarigen) en kan tot veel nadelige gevolgen in het dagelijks leven van jeugdigen en hun ouders leiden.
- Astma is een belangrijke oorzaak van schoolverzuim. Kinderen met astma missen twee tot vijftien extra schooldagen per jaar.
- Vroege opsporing is zinvol. Bij de meeste jeugdigen met astma doet behandeling, al dan niet met medicijnen, de klachten verminderen of voor langere tijd verdwijnen.

Activiteiten

- JGZ-professionals maken het onderwerp roken bespreekbaar volgens de methode "Rookvrij Opgroeien". Gemotiveerde ouders en jeugdigen worden verwezen naar een erkende stoppen met roken-hulp in de buurt of naar het programma "Rookvrije Ouders" voor telefonische coaching.
- Signaleren en verwijzen bij luchtwegklachten. Luchtwegklachten komen in de leeftijdsperioden 1 t/m 4 jaar, 4 t/m 11 jaar en 12 t/m 17 jaar ten minste éénmaal per periode aan de orde. JGZ organisaties bepalen zelf op welke wijze dit wordt gedaan.
- Diagnosticering, behandeling en begeleiding van jeugdigen met astma vindt in de regel plaats in de eerste- of tweede lijn, met de huisarts of een kinder(long)arts/verpleegkundig specialist kinderlongziekten als hoofdbehandelaar. Het JGZ team draagt bij aan het bereiken of behouden van een goede astmacontrole door tijdens contacten met jeugdigen die bekend zijn met astma medicatie en hun ouders aandacht te besteden aan sociaal-medische aspecten en symptomen van astma.
- Het JGZ team motiveert en ondersteunt jeugdigen en hun ouders bij het naleven van door de hoofdbehandelaar gegeven adviezen om klachten te verminderen.

Randvoorwaarden

- Inlezen in de richtlijn kost de JGZ professionals ongeveer drie uur
- De benodigde consulttijd is gelijk aan die in de huidige situatie. Er zijn geen extra consulten nodig
- JGZ professionals beheersen de methode "Rookvrij Opgroeien" om beter voorlichting en advies te kunnen geven over stoppen met roken
- Samenwerking en onderlinge afstemming met de eerste en tweede lijn (huisarts/ kinder(long)arts/verpleegkundig specialist kinderlongziekten)